

EKONOMIE

- věda s tisíciletou tradicí (Athéna)
- od počátku byli lidé nuceni řešit otázku přežití
- Ekonomie se v hejlsinšim slove smyslu zabývá chováním ekonomických subjektů
- Ekonomie jako věda: Adam Smith
- ↳ Bohatství národů, 1776

DEFINICE

- Ekonomie se zabývá zkoumáním alokace vzácných zdrojů mezi různá alternativní využití tak, aby byly uspokojeny lidské potřeby.

- Ekonomie je věda o výrobě & směně zboží
- Ekonomie je věda vztahů

ČLENĚNÍ

- 3 základní subjekty

1. Domácnosti
2. Firmy → zboží, služby
3. Stát

- Mikroekonomie

- ↳ zkoumá chování jednotlivých ekonomických subjektů
- ↳ zajímá se o optimální rozsah jejich produkce, tvorbu cen...

- Makroekonomie

- ↳ zkoumá chování ekonomiky - státu - jako celku
- ↳ sledované indikátory
 - ↳ růst hrubého domácího produktu
 - ↳ míra inflace
 - ↳ nezaměstnanost

ROZDÍL

- Ekonomie

- ↳ popisuje ekonomiku & procesy v ní probíhající
- ↳ je to věda
- ↳ lidské chování

- Ekonomika

- ↳ realita - Ekonomie v praxi
- ↳ národní hospodářství
- ↳ systém vztahů mezi ekonomickými subjekty

- ! Ekonomie je věda, ekonomika je reálný hospodářský systém.

ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ OTÁZKY

- Co? (vyrábět) - co, kolik, v jaké proporcii
- Jak? (vyrábět) - zdroje, kombinace
- Pro koho? (vyrábět) - pro jakou skupinu osob (starší - mladší, etc.)

EKONOMICKÉ SYSTÉMY

• Zvykový systém

- ↳ zvyky, tradice, obyčej
- ↳ rozvojová země
- ↳ barterový systém (smlouvání výměny obchodu)

• Systém cenová moci

- ↳ "příkazový systém"
- ↳ stát za pomoci státních institucí rozhoduje o všech hospodářských otázkách
- ↳ prostřednictvím příkazů řídí ekonomický život dané společnosti
- ↳ ve 20. století tento systém spjat s výsadní funkcí plánu
- ↳ zeslabení majetku

• Tržní systém

- ↳ neexistuje čistě
- ↳ pokrač - nahídka
- ↳ bez zásahu státu ("nejde")

• Smíšený systém

- ↳ "3 předešlé spojené"
- ↳ stát v tom jede, ale nevedí
- ↳ ve všech vyspělých zemích světa je nutný

POTŘEBA

- vědomí nedostatku
- hubí nedostatky odstranit
- Základní / Biologické potřeby
 - jídlo
 - voda
 - spánek
 - vyučování

Základní členění

Biologické	Kulturní
Hmotné	Nehmotné
Zkrvené	Nezkrvené
Individuální	Společenské
Současné	Budoucí

Maslowova pyramida

Potřeba sebe realizace

Potřeba uznání a ocenění

Společenské potřeby

Potřeba jistoty a bezpečí

Fyzilogické potřeby

Růstová potřeba

Nedostatkové potřeby

STATEK

- věc nebo služba, která slouží k uspokojení potřeb ekonomických subjektů
- vzácné (váha)
 - společné
 - kápělbve

SLUŽBY

- užitečné činnosti, které svým průběhem uspokojují potřeby
- Věcné
- Osobní

SPOTŘEBA

- využití statků a služeb k uspokojení lidských potřeb
- výrobní (přodukturní)
- névýrobní (koněchz)

ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ

- srovnání uspokojování hmotných a duševních potřeb lidí a souhrn životních podmínek, ze kterých jsou potřeby uspokojovány
- Osobní spotřeba
- Společenská sp.
- úroveň bydlení
- Délka volného času
- Sociální jistoty
- Pracovní podmínky
- Životní prostředí
- Hodnocení žití
 - Hodnocení jednotlivých složek
 - Měření výkonnosti hospodářství
 - Výše reálné mzd

VÝROBNÍ FAKTORY vstupy

- výroba je činnost, při které človek přetváří přírodu na statky a služby

1) Práce

- nositelem práce je vždy člověk
- Dělí se na
 - Duševní - zapojuje se mysl
 - Fyzická - zapojuje se tělo
- výkon = práce za určitý čas
- Množství práce a její faktory
 - práce schopné osoby
 - délka pracovní doby
 - intenzita práce

2) Půda

- Dělí se na
 - Zemědělská - úrodnost
 - Sezrační pozemky - poloha
 - Přírodní zdroje - "obsah"

3) Kapitał

- prostředky k nabývání majetku
- hřpř. stroj, peníze, pozemek, budova...
- Dělí se na
 - Fixní - vstupuje opakovaně
 - Oběžný - vstupuje pouze jedno

4) Čas

- speciální + výrobní faktor

PRÁVĚK

- 1, lov, sběr
 - 2, zemědělství
 - 3, řemeslo
- specializace společnosti

- Práce se dělí dle
- Fyzické schopnosti
 - Vzdělání
 - Věk
 - Pohlaví

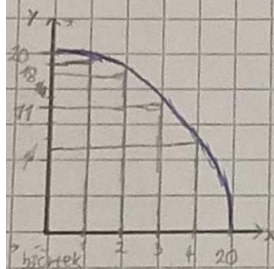
HOSP. PROCES Y

- 1, Výroba
- 2, Rozdělování a přerozdělování
 - Zaměstnanci - Mzda
 - Podnikatelé - Zisk
- 3, Směna
- 4, Spotřeba

NEVIDITELNÁ RUKA TRH

- Adam Smith
- Paradox prospěchu jiným svým sobeckými zájmy

HRANICE PRODUKČNÍCH MOŽNOSTÍ (PPM)

- Specializované vstupy
- ne každé je stejně výkonné

- čím více statku X, tím méně statku Y a obáčeře, ale nerovnoměrně kvůli specializovaným vstupům
- reálné PPF se pohybují pod hranicí

OBĚTOVANÁ PŘÍJEŽITOST

- Každý musí vybírat mezi těmi statky a službami, které si chce produkovat
- Při výběru jedné možnosti se vzdáváme těm jiným

OP

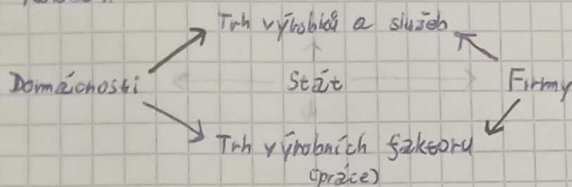
TRH A JEHO ČLENĚNÍ

• Základní prvky tržního mechanismu

- ↳ Poptávka D
- ↳ Nabídka S
- ↳ Množství Q
- ↳ Cena P

- Trh je místo střetu nabídky a poptávky
- Trh může být fyzický i virtuální
- Na trhu se tvoří cena

• Koloběh

Poptávka / Výdaje
 Nabídka / Příjem

• Příklady státních podniků

- Česká pošta
- Lesy ČR
- Správa železnic
- ...

Poptávka D

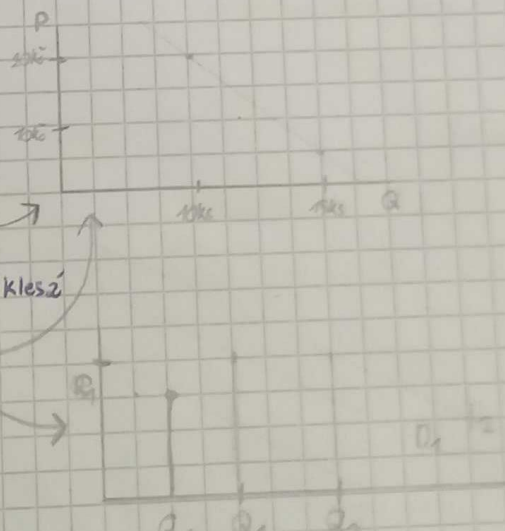
- Zamýšlené koupe
- Dělí se na 3 „draky“
 - ↳ Individuální mlou
 - ↳ Tržní mlou
 - ↳ Agregátní mlou

- Efektivní koupěschopná poptávka
- Možnost si danou věc koupit

- Zákon klesající poptávky
- S růstem ceny poptávané množství klesá

- Cena po křivce
- Cena mimo křivku
 - Zvětší se důchod (C_{a1})
 - Ceny substitutů (náhražků) (C_{a0})

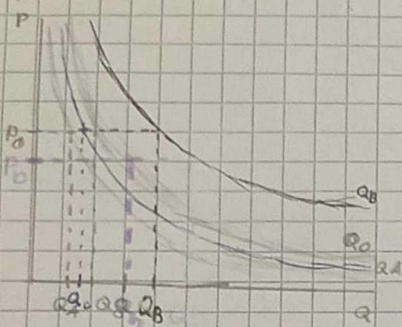
1. den	20 Kč	10 ks
2. den	10 Kč	15 ks

Př. na změnu poptávky

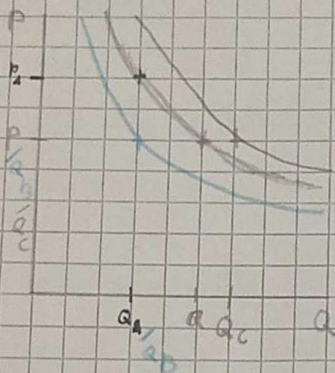
Co se stane s poptávkou po kávě, když

- a) klesne důchod spotřebitelů - klesne D
- b) vzroste cena čaje (substitut) - vzroste D
- c) vzroste cena cukru (komplement) - klesne D
- d) klesne cena kávy - šoupeme se po křivce D_0

Co se stane s poptávkou po nectech, když

- a) vzroste cena n.
- b) klesne cena ipadu
- c) vzroste důchod spotřebitelů

Nabídka S

- Zámýšlené prodeje

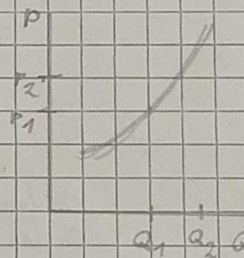
- Dělí se na:

- Individuální - prodává 1 jedinec

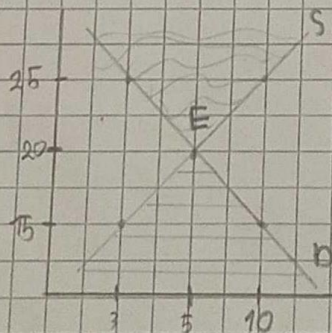
- Tržní - všichni výrobci produktu od všech

- Agregovaná - nabídka všeho od všech

- S růstem ceny nabízené množství klesá

TRŽNÍ ROVNOVÁHA

- ~ Přebytek
- Nedostatek
- E Rovnováha

ZAMĚSTNÁNÍ

TRH PRÁCE & MZDA

- Na trhu práce se setkáváme D po práci & S práce
- D & S jsou závislé na ceně práce - na mzdě
- D po práci ze strany zaměstnavatelů klesá s tím, jak roste cena práce
- S práce závisí na obětavých příležitostech případných uchazečů po práci

CO OVLIVŇUJE D PO PRÁCI ZAMĚSTNANCÍCH

- Poptávka po produktech
- Poptávka v regionu
- Poptávka po zaměstnancích s určitou kvalifikací

KVALIFIKACE

- Znalosti, dovednosti & kompetence, které jsou pro příslušné zaměstnání potřebné
- Získává se vzděláním ~~na~~ z praxe
- Obvyklý potvrzovacím dokladem

PROFESNÍ MOBILITA

- a, Změna oboru práce - ovlivnění možnostmi rekvalifikace & cizí
- b, Geografická ~~oblast~~ ^{mobilita} - přesídlení z práce

DOPORUČUJI SI DO PŘÍŠÍTHO
ODEVZDÁNÍ SEHNAT NĚKOHO JINÉHO
NA POZNÁMKY